

LINGUISTIC FEATURES OF THE LEXEME *SPOON* IN TEXTUAL AND CONTEXTUAL ASPECTS OF DISCOURSE

Стаценко Олена (Суми, Україна)

Undoubtedly, for a person in extreme life circumstances, everything related to the nomination of food and the process of its consumption is relevant. Therefore, ordinary cutlery such as a spoon acquires additional value, becoming an indispensable tool for eating food in liquid form and a symbol, a kind of talisman, which they always carried with. “SHuhov vytyanul iz valenka lozhku. Lozhka ta byla emu doroga, proshla s nim ves' sever, on sam otlival ee v peske iz alyuminievogo provoda, na nej i nakolka stoyala: «Ust'-Izhma, 1944” [4, p. 11]. It should be noted that the urgent need for this cutlery has been felt by humankind since ancient times. Having done a retrospective analysis of the lexeme *ложка* (lozhka) – *spoon*, it is easy to notice, that the Old Russian version has not undergone modifications: *лъжька*, in the Old Slavonic *лъжица* [1, p. 225]. There are mentions of the spoon as a familiar device in the earliest surviving ancient Russian annals of the early XII century “Tales of Bygone Years” (1110-1118), where the chronicler tells about the order “to forge” silver spoons instead of wooden for the princely squad, as the cutlery device made of precious metal signified the high status in society.

It is known that the spoons were often carried in special cases by people of affluent classes, or simply placed in the shin of the boot. The following paroemia illustrates this statement with a counter-vector connotation: *Со своей ложкой по чужим обедам* (So svoej lozhkoj po chuzhim obedam) – To attend other people's dinners with its own spoon; *Запасливый гость без ложки не ходит* (Zapaslivyj gost' bez lozhki ne hodit) – A thrifty guest does not walk without a spoon. Moreover, in the stories of A. Solzhenitsyn the same tendency follows: the main character takes the spoon from the felt boot. This fact eloquently illustrates that in extraordinary circumstances the human awareness of the world around is different from the standard; deprivation obliges him to forget about certain comforts and the civilized world achievements. Instead, his views vividly express the dependence on the external conditions of existence, instinctive closeness to ancient cultural values and traditions, parceling out the surrounding objects purposefully marked as important for everyday life from a practical point of view.

It is important for the research that the widely used lexeme *spoon* has no multiple-valued variants and connotations in Russian literary language. “ 1. An item for the scooping of liquid, crumbly food. Tablespoon (for soup). Teaspoon.

Dessert spoon. Take a teaspoon in one hour (very slow, with great breaks; colloquial). 2. pl. Russian percussion musical instrument consisting of two wooden spoons with elongated handles (in the old times – with tied bells)” [3, p. 54]. On the contrary, there is an abundance of proverbs and sayings of various connotations comprising lexeme *spoon*: “Глаза по ложке, а не видят ни крошки (Glaza po lozhke, a ne vidyat ni krosyki) – Eyes are of the spoon size but don't see a crumb – in a joke or a phrase with the condemnation meaning when one does not notice something important, essential; Ложка дегтю (в бочке меда) (Lozhka degtyu (v bochke meda)) – A spoonful of tar (in a barrel of honey) – about something negative that spoils good things or acts; Один с сошкой, (а) семеро с ложкой (Odin s soshkoj, (a) semero s lozhkoj) – One with a plow and seven with a spoon – to work and maintain the family alone; Сладок мед, да не по ложке в рот (Sladok med, da ne po lozhke v rot) – Honey is sweet, but not for a tablespoon in a mouth – about giving something by force, against your will; Сухая ложка рот дерет (Suhaya lozhka rot deret) – A dry spoon makes its throat sore – if you don't give a present, you won't get anything in your favor; Утопить в ложке воды (Utopit' v lozhke vody) – To drown a man in a spoonful of water - to cause a great trouble to someone for any minor reason, for the matter of indifference” [2, p. 266]. And finally, the most common, Дорога ложка к обеду (Doroga lozhka k obedu) – a spoon is valuable at lunchtime [3, p. 754] about the importance of getting things done on time. A. Solzhenitsyn uses the same short form of the adjective *дорога* (doroga) – valuable to describe the cutlery: the spoon that was dear to him, but in a slightly different figurative meaning, namely, the hero of the storytelling made the spoon by his own hands casting it in the sand from an aluminum wire; he always carries the spoon with him, wherever difficult fate throws. This cutlery not only keeps a memory of the hardships suffered, but she was also a guarantee that a person would be able to eat if such an opportunity is given. The following quote complements the abovementioned: “Sejchas SHuhov tak dogadalsya: provorno vylez iz valenok, sostavil ih v ugol, skinul tuda portyanki (lozhka zvyaknula na pol; kak bystro ni snaryazhalsya v karcer, a lozhku ne zabyl)” [4, p. 9]. The contradistinction quote *как быстро ни снаряжался в карцер, а ложку не забыл* (kak bystro ni snaryazhalsya v karcer, a lozhku ne zabyl) – no matter how quickly he got ready for the punishment cell. However, he did not forget the spoon, and the author emphasizes the value of this food-consuming item, the need for its constant availability, even where the food is least likely to be received. Accordingly, the value and availability of cutlery, such as a spoon, are important to the individual in extreme food consumption conditions.

References

1. Fassmer, M., 2004. Etimologicheskij slovar' russkogo yazyka. [The etymological dictionary of the Russian language]. T. 1. Moscow: Progress. [In Russian]
2. Fedosov, I. V., Lapickij, A. N., 2003. Frazelogicheskij slovar' russkogo yazyka. [The phraseological dictionary of the Russian language]. Moscow: YUNVES, 608 p. [In Russian]
3. Ozhegov, S. I., SHvedova, N. YU., 2006. Tolkovyj slovar' russkogo yazyka. [The Explanatory Dictionary of the Russian Language]. Moscow: Russkij yazyk, 2153 p. [In Russian]
4. Solzhenitsyn, A. I., 1989. Rasskazy. [Stories]. Moscow: Sovremennik, 301 p. [In Russian]

ВИКОРИСТАННЯ ТЕРМІНІВ АРТИКУЛЯЦІЙНОЇ ФОНЕТИКИ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ

Ганна Циганок (Суми, Україна)

Традиційно на початковому етапі вивчення Української мови як іноземної, викладачами-мовниками приділяється велика увага розвитку артикуляційних навичок студентів іноземців. Питаннями вивчення артикуляційної займається експериментальна фонетика. Саме завдяки дослідженням фонетистів-експериментаторів з'явилося пояснення правильності звучання звуків мови та роз'яснення складності вимови.

Експериментальна фонетика формувалася досить довгий час. Цьому послуговував розвиток новітніх технологій. Термінологічна група, яка застосовується при вивченні артикуляції складається з напрямку дослідження, назв притаманних йому дій, процесів і назв результатів дії.

Викладання Української мови як іноземної включає багато етапів: початковий або вступний, довідмінковий та основний. На початковому етапі вивчення іноземної (української) мови необхідно приділяти достатню кількість практичних занять на вивчення фонетики. Це дасть змогу іноземним студентам виробити правильність вимови. Саме тому, викладачі-філологи мають досконально розбиратися у питаннях артикуляції звуків і використовувати спеціальну термінологію під час пояснення нового матеріалу.

Відомо, що науковці, які досліджували артикуляційні прийоми, використовували наступні методи:

1) рентгенографія (статичне та динамічне рентгенографування; рентген, кінорентген; рентгенограма, (зіставна) схема рентгенограми, рентгенознімок) з даною низкою термінів на предмет дослідження